

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/297/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811207956
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8811207956.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Česká republika, s.r.o., Novodvorská 994, 142 21 Praha 4, IČO: 25117483, zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: B. P., nar. XX.XX.XXXX, V. XX, XXX XX G. Y. L., zastúpenej opatrovníkom Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného: JUDr. Ambróz Motyka, AK Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie sumy 1.237,16 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5C 43/2012-138 zo dňa 22. 9. 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.

II. Navrhovateľ je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 83,34 Eur na účet JUDr. Ambróza Motyky, advokáta, do 15 dní po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) návrh navrhovateľa zamietol a odporkyni trovy konania nepriznal. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 428,82 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že súd prvého stupňa mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že navrhovateľ listom zo dňa 12.12.2008 odstúpil od úverovej zmluvy uzavretej s odporkyňou. Odstúpenie od zmluvy sa ku dňu 12.12.2008 stalo účinným v súlade s článkom 4 písm. g) Obchodných podmienok.

Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže toto odstúpenie od úverovej zmluvy má účinky ex tunc, teda spätne ku dňu uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere sa od začiatku zrušila, pričom v súlade s ust. § 457 Občianskeho zákonníka ak bola zmluva zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Dôsledkom plnenia zo zrušenej zmluvy je povinnosť účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť všetko, čo plnením z takejto zmluvy nadobudli (teda vzájomná reštitučná povinnosť zmluvných strán), ako výslovne stanovuje § 457 OZ, ktorý je špeciálnou úpravou bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k zrušenej alebo neplatnej zmluve.

Ustanovenie § 457 Občianskeho zákonníka má reštitučný charakter (obnovenie predchádzajúceho stavu). Každý zo zmluvných subjektov je povinný vrátiť druhému všetko, čo od neho podľa zmluvy dostal. Nezahŕňa v sebe náhradu za zhodnotenie vecí, ku ktorému v medziobdobí došlo.

Vedľajší účastník na strane odporkyne vznesol námietku premlčania, a preto bolo úlohou súdu prvého stupňa sa s touto námietkou vysporiadať.

Nárok na bezdôvodné obohatenie sa v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčuje v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe a najneskôr v objektívnej trojročnej premlčacej dobe.

Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel (bez ohľadu na to, že pri vynaložení všetkého úsilia sa mohol dozvedieť skôr), že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal.

Premlčanie je kvalifikované plynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou premlčania. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Uplynutím premlčacej doby právo nezaniká, iba sa oslabuje. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje nároky a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti.

Pre určenie konkrétneho času na účely začiatku plynutia premlčacej doby súd prvého stupňa vychádzal z písomného oznámenia postupcu zo dňa 12.12.2012. V tomto podaní postupca uviedol, že splatnosť dlhu je dňa 16.12.2008. Teda od dňa nasledujúceho t.j. 17.12.2008 začala plynúť dvojročná premlčacia doba a uplynula dňa 17.12.2010.

Navrhovateľ podal žalobný návrh na súde dňa 20.09.2011, teda až po uplynutí zákonnej subjektívnej premlčacej doby. Keďže premlčacia doba uplynula a nárok navrhovateľa je premlčaný, súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol.

Odporkyňa bola v konaní v plnom rozsahu úspešná a v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení jej vznikol nárok na plnú náhradu trov konania. Keďže odporkyňa si nárok na náhradu trov konania neuplatnila, súd prvého stupňa jej trovy konania nepriznal.

Na strane odporkyne, ktorá bola vo veci v celom rozsahu úspešná, vystupuje vedľajší účastník, ktorý ma taktiež vzhľadom na výsledok konania právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. V odvolaní okrem iného uviedol, že má za to, že predmetná zmluva je tzv. absolútnym obchodom a pri posudzovaní premlčania nároku je potrebné použiť úpravu zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník bez ohľadu na spotrebiteľský charakter takejto zmluvy. Ustanovenie o premlčacej dobe nie je ustanovením, ktoré by smerovalo k ochrane spotrebiteľa, a preto nie je možné pre otázku premlčania vyvodzovať použitie ustanovení Občianskeho zákonníka. Ustanovenie Obchodného zákonníka o premlčaní nie je ustanovením diskriminujúcim dlžníka (resp. spotrebiteľa) len preto, že premlčacia doba k uplatneniu práv zo zmluvy je dlhšia ako podľa Občianskeho zákonníka. Ustanovenie Obchodného zákonníka o premlčaní je ustanovením vyváženým vo vzťahu k obojstranným stranám, nejde o ustanovenie diskriminujúce spotrebiteľa vo vzťahu k veriteľovi v tom zmysle, že by v dôsledku aplikácie príslušných ustanovení Obchodného zákonníka o premlčaní povinnosti dlžníka mnohonásobne prevážili nad jeho právami. Odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Ústí nad Labem sp. zn. 69IC 1303/2010 a Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23Cdo 1750/2010 zo dňa 31. 10. 2012, sp. zn. 6MCdo 4/2012 zo dňa 27. 3. 2013. Navrhovateľ sa nestotožňuje s názorom súdu, že v uvedenom prípade ide o vydanie bezdôvodného obohatenia, na premlčanie ktorého sa vzťahuje ust. § 107 Občianskeho zákonníka, ale zastáva názor, že žaloba bola podaná pred uplynutím premlčacej doby, ktorá je v súlade s ust. § 397 ObZ štvorročná a začala plynúť od účinnosti odstúpenia od zmluvy. Navrhovateľ si v súvislosti s priznaním trov konania vedľajšiemu účastníkovi dovoľuje poukázať na to, že cieľom Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Navrhovateľ zastáva názor, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania,

združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Navrhovateľ zastáva názor, že len na základe skutočnosti, že odporcom je spotrebiteľ, bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania, je nemožné pripraviť sa na zastupovanie v tej ktorej veci, a teda naplniť podstatu právneho úkonu - príprava a prevzatie právneho zastúpenia. Vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. Na priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných § 142 O.s.p., a to najmä účelnosť vynaložených trov konania. V zmysle vyššie uvedeného navrhovateľ zastáva názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Poukázal na rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 13Co 35/2012 a 13Co 36/2012. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, prípadne ho zmenil tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril vedľajší účastník navrhujúc napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia zmluvy, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou. Právny predchodca navrhovateľa je podnikateľom a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti, pričom odporkyňa je fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej ani inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného vyplýva, že odporkyňa je dôvodné priznať postavenie spotrebiteľa.

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa nijako nepopiera, že by zmluva o úvere nebola absolútnym obchodom a ani dôvodnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka. Odvolací súd len pripomína, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Popretím úveru ako absolútného obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka reguluje aj absolútne obchody.

Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov. Odvolací súd sa domnieva, že ak by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. To platí aj na zmluvné typy upravené v Obchodnom zákonníku.

Presadzovanie obchodného práva na inštitúty upravené v kódexe o občianskych právach len s poukazom na argumentáciu o úveroch ako absolútnych obchodoch je argumentačne zjednodušené.

Posudzovaním zmluvnej podmienky je pritom aj posudzovanie právneho rámca zmluvy, to znamená, či ide o aplikáciu obchodného práva alebo občianskeho práva a v tomto smere ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje garanciu pre spotrebiteľa v tom zmysle, že si nemôže zhoršiť svoje zmluvné (a teda i právne) postavenie bez ohľadu na to, aké dojednania sú uvedené v spotrebiteľskej zmluve. Toto zákonné ustanovenie zaručuje prednostnú aplikáciu tých právnych predpisov na spotrebiteľský právny vzťah, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, práve za účelom princípu zákazu zhoršenia zmluvného postavenia spotrebiteľov v právnom vzťahu s dodávateľom.

Niet rozumného dôvodu na prijatie záveru, že na posúdenie odstúpenia od zmluvy a premlčania má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva obsahuje úpravu, ktorá je pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Nemožno v tejto súvislosti opomenúť, že zo strany právneho predchodcu navrhovateľa došlo k odstúpeniu od uzatvorenej zmluvy s tým, že tento inštitút odstúpenia od zmluvy je upravený v Obchodnom zákonníku a Občianskom zákonníku odlišne. Obchodný zákonník v ust. § 349 ods. 1 zánik zmluvy viaže na okamih, keď prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane. Zánik zmluvy teda nastáva v dobe účinnosti úkonu, ktorým oprávnená osoba odstúpila od zmluvy. Tým sa Obchodný zákonník odlišuje od Občianskeho zákonníka, podľa ktorého odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom upravené alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Pri odstúpení od zmluvy v zmysle Obchodného zákonníka zostávajú zachované všetky práva veriteľa vrátane práva na úroky aj za úverové obdobie, ktoré ešte nenastalo, avšak podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 48 v spojení s § 457) je následkom odstúpenia od zmluvy len vznik povinnosti účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť to, čo podľa nej dostali. V danom prípade teda povinnosť odporkyne vrátiť poskytnuté finančné prostriedky navrhovateľovi. Právna úprava odstúpenia od zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdať nemohol. V tejto súvislosti je právne významné ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na ktoré už vyššie odvolací súd poukázal.

Pri posudzovaní nárokov zo záväzkových vzťahov, jedným z ktorých je spotrebiteľ, z hľadiska včasnosti uplatnenia práva, platí úprava premlčania vyplývajúca z Občianskeho zákonníka. Uvedený záver vyplýva z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 02. 2013 v konaní sp. zn. 6Co/81/2012, v ktorom je vyslovený právny názor, že aj pri úverovej zmluve uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka medzi podnikateľom a spotrebiteľom je potrebné použiť pri otázke premlčania (ale aj pri iných otázkach, napríklad uznanie dlhu a pod.) prednostne úpravu uvedenú v Občianskom zákonníku. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 402/2011-10 z 19. 06. 2013 na základe ústavnej sťažnosti proti predmetnému rozsudku Krajského súdu v Prešove uviedol, že po preskúmaní rozsudku argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zisteniach a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 Ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľným alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený.

Odvolací súd nenašiel dôvod na odklon od svojej doterajšej judikatúry v prípade použitia právnej úpravy o občianskych právach a nie podnikateľských - napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove 6Co/27/2012, 6Co/81/2012, 6Co/2/2013, 6Co/105/2013). Odvolací súd tak nemá dôvod odchyľovať sa od týchto záverov.

Odvolačný súd pripomína judikatúru súdneho dvora, podľa ktorej je spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy v nevýhodnejšom postavení tak z dôvodu sťaženej vyjednávacej pozície ako aj z dôvodu informovanosti (C-240/98 až C-244/98 Océano grupo editoriale, C. Mostaza Claro, C-76/10 POHOTOVOSTĚ a iné). Niet dôvod nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľov vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo a prehnane chrániť dodávateľa, ktorý sám zmluvu koncipoval, resp. postupníka jeho pohľadávky a odsúval uplatnenie práva na súde.

Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca navrhovateľa odstúpil od zmluvy dňa 12.12.2008 s tým, že vyzval odporkyňu na úhradu dlhu do 16.12.2008. Vzhľadom na skutočnosť, že návrh na začatie konania bol podaný dňa 20.09.2011, teda po uplynutí premlčacej lehoty (§ 48 ods. 2 v spojení s § 457 a § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), súd prvého stupňa rozhodol správne, keď prihliadol na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom a návrh navrhovateľa zamietol.

Pokiaľ ide o odvoláciu námietku týkajúcu sa trov vedľajšieho účastníka, k tejto odvolací súd uvádza:

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravdla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníčkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravdla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Vedľajší účastník vstúpil do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O.s.p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybné vyplýva, že vedľajší účastník namietal premlčanie. Inštitút námietky premlčania nestratil svoje opodstatnenie napriek zavedeniu povinnosti súdu prihliadať aj bez návrhu na oslabenie nároku.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je

sankčná náhrada nákladov konania...., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie podporuje poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba bol z procesného hľadiska úspešný, a preto mu náhrada trov konania prináleží v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p..

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Navrhovateľ v odvolacom konaní úspešný nebol, úspešná odporkyňa si trovy odvolacieho konania neuplatnila, žiadne trovy odvolacieho konania jej zo spisu nevyplývajú a vedľajší účastník na strane odporkyne si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 83,34 Eur. Preto odvolací súd vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 83,34 Eur, ktoré pozostávajú z odmeny právneho zástupcu za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu, t.j. 61,41 Eur (§ 10 ods. 1 a 2, § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), z režijného

paušálu za rok 2014 vo výške 8,04 Eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), zvýšené o 20 % DPH - 13,89 Eur (§ 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.